

Zonneparken onderdeel van ons landschap

Column
Frans Debets

De afgelopen weken kregen de steeds groter wordende zonnestroomprojecten veel aandacht. In 2016 werd 525 MW toegevoegd, dat zijn ongeveer 2 miljoen panelen.

De SDE-subsidie voor de tweede helft van 2016 honoreerde 2047 zonnestroom projecten met een totaal vermogen van 970 MW. De uitslag van de eerste subsidieronde van 2017 is nog niet bekend, maar er werd voor ruim 2500 MW aangevraagd!

De eerste grote projecten zijn nu opgeleverd. In Ameland ligt een park met 23.000 panelen op ongeveer 10 hectare; het park bij Hoogkerk heeft 7777 panelen, Garyp heeft op de oude vuilstort een park gebouwd met 27.000 zonnepanelen, bij Oosterwolde moet een park komen van 40 hectare, zo'n 80

voetbalvelden en in Vlagtwedde praat men over een park van 100 hectare met 320.000 panelen.

Dit rijtje zal nog veel langer worden, de zonneparken zullen een onderdeel worden van ons landschap, net als de molens.

Inmiddels zijn we de 2000 MW aan totaal vermogen gepasseerd. De vraag is nu of de 3 gigawatt, (3 gieg voor de liefhebbers) dit jaar al gehaald wordt, of volgend jaar. 3 gigawatt is veel, maar Duitsland zit al op 40 gigawatt. Per inwoner heeft Duitsland nu 0,5 kilowatt aan zonn Vermogen staan, per Nederlander is het slechts 0,15 kW. Per vierkante kilometer heeft Duitsland 112 kW, Nederland heeft per vierkante kilometer ongeveer 62 kW staan. We moeten dus nog wel wat doorgroeien om op Duits niveau te komen.

Met deze groei zien we de ener-

giëtransitie in onze omgeving op gang komen. De elektriciteitsindustrie werd jarenlang gekenmerkt door steeds verdergaande centralisering met steeds grotere centrales, uitgerust met zeer hoogwaardige technieken, op plaatsen waar ze hun overvloedige warmte makkelijk konden lozen.

Deze megasystemen die dertig tot veertig jaar mee moesten gaan, lijken te verdwijnen. De zonnestroom projecten worden door een paar monteurs in korte tijd in elkaar gezet, ze kunnen bijna overal staan. In de grote centrales werkten tientallen mensen, voor de grote onderhoudsbeurten werden de specialisten ingezet uit de hele wereld. Bij de nieuwe centrales werken bijna geen mensen, het onderhoud is relatief eenvoudig. De grote centrales waren in eigendom van een paar grote producten, de zonnestroom projecten worden ontwikkeld door allerlei tot voor kort onbekende bedrijven. En vaak doen particulieren mee.

We moeten dus nog wel wat doorgroeien om op Duits niveau te komen

Achter deze nieuwe dynamiek lijkt geen regie te zitten, er is geen nationaal zonnestroomplan. De snelheid van de ontwikkeling wordt vooral bepaald door de SDE-subsidie. Daar waar de Tweede Kamer eindeloos moet steggelen over 100 miljoen meer of minder voor de zorg of het onderwijs, werd het SDE-budget 2016 zonder veel discussie zomaar tot negen miljard opgehoogd en voor 2017 ging het naar twaalf miljard.

Elke energierekening wordt daarvoor iets verhoogd met de

ODE-heffing. Het is nog een kleine heffing, maar hij groeit heel snel. De heffing van 2017 is voor particulieren tweemaal zo hoog als in 2015 en voor bedrijven is de groei nog groter. De komende jaren zal deze snelle toename nog aanhouden, want de rekening moet wel betaald worden.

Dus hoewel de energietransitie traag verloopt, zijn dit soort kenmerkende systeemveranderingen snel en geruisloos realiteit geworden, met andere technieken; andere spelers en andere financiering. Of het zo geruisloos door kan gaan, valt te betwijfelen. Om de doelen van 2050 te halen, is de gedroomde 3 gieg aan zonvermogen slechts een klein stapje. Want vergeet niet dat de 3 GW zonvermogen ongeveer 2,7 miljard kWh aan stroom oplevert. Dat is 0,5 procent van ons totale energiegebruik. We zijn er dus nog niet.

▶ Frans Debets is directeur van Debetsbv